

Osallisuutta vahvistava budjetointi Pudasjärven mallilla

Yhteisövaliokunta 31.8.2022

Palvelusuunnittelija Sinikka Mosorin

≡ PUDASJÄRVI ≡

VAIN
HYVIÄ
SYITÄ

Mikä on osbu?

Kuntaliiton määritelmä osallistuvalla budjetoinnilla:

- Osallistuva budjetointi on toimintatapa, jossa asukkaat otetaan mukaan yhteisiä verovaroja koskevaan keskusteluun, suunnitteluun ja päätöksentekoon. Sen toteuttamiseen ei ole olemassa yhtä ainoaa oikeaa menetelmää, vaan sitä voidaan toteuttaa monin eri tavoin.
- Osallistuvaa budjetointia voidaan käyttää monissa erilaisissa tilanteissa, monenlaisten tarpeiden ja ongelmien ratkaisemisessa. Sitä voidaan hyödyntää, kun suunnitellaan ja tehdään päätöksiä esimerkiksi investoinneista tai palveluista.
- Googlettamalla osallistuva budjetointi tai osallistava budjetointi löydät sekä taustatietoa aiheesta että myös käytännön esimerkkejä jo toteutetuista malleista.

Osallisuutta vahvistava budjetointi

- Osallistuvan budjetoinnin ajatusta on haluttu lähteä laajentamaan ajatuksella ”osallisuutta vahvistava budjetointi”
- Pudasjärven kaupunki laittaa euroja useanlaisiin erilaisiin toimintoihin, jotka vahvistavat ja edesauttavat osallistavaa toimintaa.

Pudasjärvellä käytettiin noin 530 000 € osallisuutta vahvistavaan toimintaan vuonna 2021

• Kehittämis- ja toimintatukien jako vuosittain erillisellä määrärahalta	Hallintotoiminta
• Yhdistysten investointituet kaupunginhallituksen erillisen harkinnan kautta	Kehittämisrahasto
• Yhdistystoimijoille myönnetty puskurilainaa myönteisen hankepääatöksen mukaisesti kh:n päätöksillä	Kehittämisrahasto
• Erikseen sovitut kaupungin tilat yhdistysten käyttöön veloituksetta	Tekninen ja ympäristötoiminta
• Mediasuunnittelija/Viestintään liittyvät tukitoimet (mm. yhdistystoimijoille omat nettisivut kaupungin sivuilla, yhdistysten tapahtumista mahdollisuus ilmoittaa tapahtumakalenterissa, somen jakamista kaupungin sometilien kautta)	Hallintotoiminta
• Viestinnän ja markkinoinnin palvelusuunnittelijan yhteistyömahdollisuus resurssien mukaan	Hallintotoiminta
• Nimetty järjestöyhdyshenkilö	Hallintotoiminta
• Erilaisten osallisuushankkeiden kuntarahaosuus silloin, kun se on rahoittajan puolelta sallittu. Rahoittaja määrittelee ehdoissaan, saako kunta olla mukana rahoittamassa.	Kehittämisrahasto
• Erilliset sopimukset kaupungin kanssa palvelun tuottamiseksi 3 kpl	Hallintotoiminta
• Ryhmyöllistämisen tuki yhdistystoimijoille	Hallintotoiminta
• Vanhus- ja vammaisneuvosto	Hallintotoiminta
• Nuorisovaltuusto	Sivistys- ja hyvinvointitoiminta
• Kuntarahaosuuden maksu Oulun seudun leaderille – tukea tämän kautta alueen eri toimijoille (ml. Yhdistykset, yritykset ja kaupunki)	Hallintotoiminta

Lisäksi on tehty paljon erilaisia toimenpiteitä kuntalaisilta saatujen palautteiden perusteella

- Kuntalaispalautteiden perusteella (mm. Meidän Pudasjärvi -kysely 2019, sähköiset palautekanavat, suora palaute jne.) kehittämistoimenpiteet ja hankinnat vuosien aikana.
- Näistä on mahdoton saada yhtenäistä lukua, mutta palautteet on otettu aidosti käyttöön eri hallintokunnissa ja niitä on toteutettu talousarvion puitteissa.

Pudasjärven osallisuutta lisäävien toimien koonti -

mustalla osun virallinen osuus,
sinisellä Pudasjärven mallin lisäykset

1. Tehtävä tai toimiala: Lähtökohtana voi olla jokin tehtävä tai toimiala, jonka määrärahojen käyttö suunnitellaan yhdessä asukkaiden kanssa .
2. Alue ja kaupunginosa: Otetaan tietyn alueen tai kaupunginosan asukkaat mukaan taloutta ja resursseja koskevaan suunnitteluun ja päätöksentekoon. Kysymys voi olla alueen palveluista, infra- tai kehittämisestä.
3. Hanke: Suunnitellaan kertaluonteinen hanke, investointi, remontti tms. yhdessä asukkaiden kanssa .
4. Prosenttiosuus budjetista: Osoitetaan kiinteä, esimerkiksi vuosittain päätettävä prosenttiosuus koko kunnan tai toimialan budjetista asukkaiden
5. Osallistavaa toimintaa edesauttava rahallinen tuki kaupungin määrärahoista
6. Osallistavaa toimintaa edesauttava kaupungin työntekijän osittainen työpanos
7. Kaupungin oman toiminnan toteutus yhteistyökumppanin kanssa erillisellä kumppanuussopimuksella
8. Kuntalaisvaikuttamista osallistavalla tavalla kaupungin toimintojen edistämiseksi kuntademokratian keinoin.

• Kehittämisen- ja toimintatukien jako vuosittain erillisellä määrärahalla	Hallintotoiminta	5.
• Yhdistysten investointituet kaupunginhallituksen erillisen harkinnan kautta	Kehittämisrahasto	5.
• Yhdistystoimijoille myönnetty puskurilainaa myönteisen hankepäätöksen mukaisesti kh:n päätöksillä	Kehittämisrahasto	5.
• Erikseen sovitut kaupungin tilat yhdistysten käyttöön veloituksetta	Tekninen ja ympäristötoiminta	
• Mediasuunnittelija/Viestintään liittyvät tukitoimet (mm. yhdistystoimijoille omat nettisivut kaupungin sivuilla, yhdistysten tapahtumista mahdollisuus ilmoittaa tapahtumakalenterissa, somen jakamista kaupungin sometilien kautta)	Hallintotoiminta	6.
• Viestinnän ja markkinoinnin palvelusuunnittelijan yhteistyömahdollisuus resurssien mukaan	Hallintotoiminta	6.
• Nimetty järjestöyhdyshenkilö	Hallintotoiminta	6.
• Erilaisten osallisuushankkeiden kuntarahaosuus silloin, kun se on rahoittajan puolelta sallittu. Rahoittaja määrittelee ehdoissaan, saako kunta olla mukana rahoittamassa.	Kehittämisrahasto	5.
• Erilliset sopimukset kaupungin kanssa palvelun tuottamiseksi 3 kpl	Hallintotoiminta	7.
• Ryhmytyöllistämisen tuki yhdistystoimijoille	Hallintotoiminta	7.
• Vanhus- ja vammaisneuvosto	Hallintotoiminta	8.
• Nuorisovaltuusto	Sivistys- ja hyvinvointitoiminta	8.
• Kuntarahaosuuden maksu Oulun seudun leaderille – tukea tämän kautta alueen eri toimijoille (ml. Yhdistykset, yritykset ja kaupunki)	Hallintotoiminta	5.

Johtopäätelmä

- Tarvitaan toimia virallisen osun määritelmän mukaisiin toimiin (1-4).
- Meillä on paljon tukitoimia (5-8), mutta kohdennettua määrärahaa, johon kuntalaiset voisivat aidosti vaikuttaa, ei virallisesti ole vielä tehty.

Lisää euroja?

- Talousarvion raamit on tiedossa – Eurot eivät kasva, mutta meillä on mahdollisuus tehdä asioita eri tavalla kuin ennen.

Osbum malleja eri kaupungeista

Tampere:

- <https://www.tampere.fi/osallistu-ja-vaikuta/vastaa-kyselyihin-ja-osallistu-suunnitteluun/osallistuva-budjetointi/osallistuva-budjetointi-2022>
- Mahdollistaa myös lasten osallistumisen äänestämiseen.

Kajaani:

- <https://www.kajaani.fi/kaupunki-ja-hallinto/osallistu-ja-vaikuta/kuntalaisten-osallistuminen/osallistuva-budjetointi/>
- Osbua käytetään kohdennettujen pilottialueiden kehittämiseen

Ranuan malli

- Ranualaiset saavat päättää 10 000 euron kohteesta Ranuan kunnan vuoden 2023 talousarvioon. Kuntalaisilta kysyttiin ideoita kunnan verkkosivuilla 17.5-10.7.2022. Ideoita tuli yli 50.
 - Suuret kiitokset hyvistä ideoista. Tämä oli ensimmäinen kerta, kun Ranualla kokeillaan osallistuvaa budjetointia, kunnanjohtaja Tuomas Aikkila kiittelee.
- Kunnassa käytiin ideat läpi ja arvioitiin, mitkä niistä olisivat toteuttamiskelpoisia.
 - Mukana oli paljon loistavia ideoita, joihin 10 000 euron määräraha ei riitä. Niitä voidaan kuitenkin viedä eteenpäin muussa kohdassa kunnan talousarviossa joko ensi tai seuraavana vuonna, Aikkila sanoo.
- Jatkoon pääsi kuusi ideaa. Seuraavaksi ideoita kehitetään yhdessä ehdotuksen tehneen tai tehneiden henkilöiden kanssa. Jatkoon päässeiden ideoiden esittäjiin otetaan yhteyttä elokuun lopulla ja jatkokehittely tehdään syyskuussa.
- Kuudesta ideasta äänestetään 1.-16.10.2022. Äänestyskohteet julkistetaan 23.9.2022.
- Osallistuva budjetoinnin käyttöönotto on kirjattu Ranuan uuteen kuntastrategiaan, jonka valtuusto hyväksyi yksimielisesti kesäkuussa.
- <https://www.ranua.fi/osallistuvabudjetointi>
- [Ranualaiset voivat ehdottaa kohteita kunnan ensi vuoden budjettiin – ePressi](#)
- [Ranualaisilta tuli yli 50 budjetti-idea – 6 ideaa pääsee äänestykseen – ePressi](#)

Ranuan osbusta tiedottaminen kunnan nettisivulla

- <https://www.ranua.fi/osallistuvabudjetointi>
- [Ranualaiset voivat ehdottaa kohteita kunnan ensi vuoden budjettiin – ePressi](#)
- [Ranualaisilta tuli yli 50 budjetti-idea – 6 ideaa pääsee äänestykseen – ePressi](#)

Helsingin malli

Unelmien Helsinki tehdään yhdessä. OmaStadi.

OmaStadi on Helsingin tapa toteuttaa osallistuvaa budjetointia. Helsinki käyttää 8,8 miljoonaa euroa kaupunkilaisten ideoiden toteuttamiseen. Ideoista kehitetään yhdessä ehdotuksia, joista kaupunkilaiset äänestävät ja kaupunki toteuttaa eniten ääniä saaneet ehdotukset.

[Lue lisää OmaStadista »](#)

≡ PUDASJÄRVI ≡

VAIN
HYVIÄ
SYITÄ

OmaStadi äänestys – visualisointi onnistunut

- https://omastadi.hel.fi/uploads/decidim/attachment/file/4347/aanestyskatalogi_omastadi_FI_saavuttava.pdf
- Tutustu linkin kautta avautuvaan pakettiin ja lue erilaisia esimerkkejä Helsingin osbun äänestykseen laitetuista ideoista.

Ehdotus Pudasjärven osbun malliksi – toimii tukena talousarvion valmistelussa 2023 sekä suunnitelmavuosille 2024-2026

Ideointiaika 5.-18.9.2022

- Vapaa ideointi (Webropol), ei ikärajaa.
- Paperinen ideointimahdollisuus Pirtissä Kirjastossa, kirjastoautossa ja kyläkaupoissa. Lomake: idea, nimi, puhelin, sähköposti).
- Osbun ideoiden koonti Webropolista 19.9., koonti esitellään johtoryhmälle 20.9.
- Johtoryhmä ilmoittaa äänestykseen menevät ideat omalta hallinnon alaltaan mediasuunnittelijalle viimeistään 23.9. (vko 38)
- Mediatuottaja vie ideat äänestysalustalle viikolla 39 (visualisointi)

Äänestysaika 3.-12.10.

- Sähköisenä (Webropol; nimi, puhelin, sähköposti).
- Paperinen äänestysmahdollisuus Pirtissä Kirjastossa, kirjastoautossa ja kyläkaupoissa. Eri värisillä lapuilla teksti, mahdollisuus kirjoittaa omat yhteystiedot tarvittaessa. => Pudota äänestyslipuke laatikkoon (tiskillä)
- Yhteystietonsa jättäneet osallistuvat arvontaan.
- Koonti 17.10., koonnista esitys johtoryhmälle 18.10.
- Tuloksista viestiminen yleisölle.

Toteutus

- Viranhaltijat huolehtivat jatkosuunnittelun toteutuksen ja aikataulutuksen osalta (Vuosi 2023 tai tulevat vuodet).
- Toteutuksista viestitään erikseen kaupungin eri kanavien kautta ja tekemällä mediatiedotteet.

≡ PUDASJÄRVI ≡

VAIN
HYVIÄ
SYITÄ

KIITOS

⇒ PUDASJÄRVI ⇒

VAIN
HYVIÄ
SYITÄ